

Woordje van de redactie

Terwijl ik mijn redactioneel stukje schrijf beleven we een prachtige indian summer. De zon en het zoete zomerse weer lokken u naar buiten, terwijl het herfstige culturaanbod u het liefst in zaal en tentoonstellingsruimte zien. Het was deze maand in elk geval moeilijk kiezen tussen het overvloedig culturele aanbod, feit is zeker dat er op cultureel vlak in België van alles te beleven valt.

Ster van dit nummer is oud-leerlinge Fleur Brusselmans, zij gaf ons in een openhartig interview inkijk in haar bestaan als casting director. Ook Harry De Paepe is terug van weggeweest en vertelt enthousiast over Napoleon en Wellington! Verder ontdekt u film- en tentoonstellingsnieuws en staan we even stil bij de dood van fotograaf Erwin Olaf. De man liet een omvangrijk en enorm gevarieerd oeuvre na, laat u verleiden om hem even op te zoeken op het wereldwijde web!

Binnen twee weken kondigt de eerste schoolvakantie zich aan en vindt u vast de tijd om de twee tentoonstellingen uit deze editie te bezoeken. Regel alvast uw vervoer naar Gaasbeek ☺. Stel, de zomer breidt zich uit tot november, ga dan zeker wandelen in Gent, Oostende of zelfs in ons eigen Dendermonde. In heel wat steden zijn er wandelingen uitgestippeld langs streetart (veelal muurschilderingen) die de moeite lonen. Informatie hierover vindt u

zeker op de sites van die steden of gemeenten!

Door plaats- en tijdsgebrek is er geen aandacht kunnen gaan naar een uitstekend concert: PJ Harvey in het Koninklijk circus te Brussel en twee schitterende cd's: de conceptplaat Inside the Old Year Dying van, jawel, PJ Harvey en Javelin van Sufjan Stevens. Ontdek deze pareltjes op Spotify.

Het jarige FilmFest (het blaast 50 kaarsjes uit) in Gent krijgt volgende maand de nodige aandacht met een heuse filmspecial. Focus gaat zeker naar de openingsfilm van Fien Troch, Holly.

Ten slotte, een warme oproep aan cultuurminnende collega's en leerlingen. Hebt u altijd al een recensie willen schrijven over uw lievelingsfilm? Wil u reclame maken voor een voorstelling of gewoon mensen warm maken voor kunst en cultuur? Een adres: jirka.claessens@athenea.be.

Welaan dan, veel leesplezier!

De redactie
Jirka Claessens

Interview van de maand: Fleur Brusselmans

Persoonlijk paspoort

Naam: Brusselmans

Voornaam: Fleur

Afstudeerjaar Atheneum: 2001

Favoriete vak op de middelbare school:

Engels (Mr. De Decker), Spaans (Mr. De Mulder), geschiedenis en esthetica ...
Enfin, zowat alles, behalve wiskunde en fysica!

Eventuele vervolgstudie: conservatorium Brussel, dramatische kunst, optie musical.

Diploma: meester in de dramatische kunsten.

Beroep: casting director bij het productiehuis Fremantle, voornamelijk voor de showprogramma's, bijvoorbeeld Dancing with the Stars, Greatest Dancer, Masked Singer.

Radio host bij Play Nostalgie elke vrijdag de ochtendshow met Bart De Raes.

Werkgever: alle televisiezenders.

Tijdens het interview met Fleur bedenk ik dat zij erin geslaagd is haar unieke zelf te blijven. Als leerling was ze een spring in 't veld met een ontoombaar enthousiasme en dat is ze eigenlijk nog altijd ☺.

Reeds op school schitterde ze op de planken van onze feestzaal en ze joeg haar dromen achterna, ging naar het conservatorium en bouwde aan een carrière zowel voor als achter de schermen.

Kun je jezelf even kort voorstellen?

Oei ... Ja, het meeste heb ik al verteld in de inleiding, Toch?

En voor het eerst (maar zeker niet voor het laatst) klinkt haar aanstekelijke lach door de kamer.

Je studeerde aan het conservatorium te Brussel? Vond je dit een leuke school om naartoe te gaan?

Inderdaad, ik liep school aan het conservatorium in Brussel en kreeg daar een echte all round opleiding. Zo volgde ik er acteren, dans, zang, en, oh, ja, we moesten daar ook een instrument bespelen. Ik vond het een erg leuke school om naartoe te gaan, het was een drukke, of neen, eerder een intensieve tijd: lange schooldagen, volgepropt met erg praktijkgerichte vakken.

Heb je les gekregen van beroemdheden?

Ik heb daar zeker les gekregen van beroemdheden, bijvoorbeeld Leah Thys (Marianne uit Thuis). Zij is iemand waar ik heel veel aan gehad heb indertijd, nog altijd eigenlijk, enfin, ik beschouw haar als een van mijn grote voorbeelden! Goh, wie nog? Lulu Aertgeerts, Els Olaerts, ... het is echt al lang geleden In elk geval, ik heb les gekregen van heel wat acteurs en actrices.

Hebben je ouders je gesteund in jouw studiekeuze?

Mijn ouders hebben mij altijd gesteund in mijn beslissing om naar het conservatorium te gaan.

Ach, het was eigenlijk een logische keuze, als kind woonde ik zowat op de muziekschool. Ik ben begonnen met ballet op mijn zevende en toen zag ik dat je op de muziekschool een instrument kon leren. Er ging een hele nieuwe wereld open voor mij en ik startte met zang, gitaar en saxofoon. Dat muzikaal bezig zijn was en is nog steeds een heel erg een groot deel van mijn leven.

Ik ging heel graag naar school, maar ik ging ook heel, heel, heel erg graag naar de muziekschool.

Dus jah, mijn ouders hebben me daar zeker altijd in gesteund, zij zagen ook dat dit mijn leven, mijn passie was. Het was dan ook logisch dat ik daar iets mee zou gaan doen.

Het ziet ernaar uit dat je bijna voorbestemd was om musicalactrice te worden?

In zekere zin wel, zo deed ik op school geregeld mee met het schooltoneel. Het is ook zo dat mijn ouders beide opleidingen als gelijkwaardig zagen. Het was niet dat mijn huiswerk eerst af moest zijn vooraleer ik naar muziekschool mocht.

Dus, ik heb op de muziekschool van Lebbeke echt heel veel uren gesleten, ik zat er eigenlijk elke dag en kende er iedereen! Ik volgde ongeveer elk mogelijk vak: woord, toneel, klassiek ballet, jazz ballet, saxofoon, gitaar, zangles, een paar jaar cello, maar daar ben ik mee gestopt, omdat het echt teveel werd.

Ben je tevreden met de keuzes die je toen gemaakt hebt?

Wel, ik moet zeggen dat, als ik er nu naar kijk, ik het anders zou aanpakken, denk ik, zeker met wat ik nu weet. Spijt over mijn keuze heb ik absoluut niet, want ik vind spijt hebben een onnodig gevoel. Het heeft totaal geen zin om spijt te hebben. Dus, ik ben zeker niet tegen een artistieke opleiding, maar elke keer als het september wordt, denk ik, ah, ik ga terug naar school, ik ga naar de unief, ik ga mijn hersens nog es laten werken. Ik zou namelijk heel graag psychologie studeren. Dus ja, geen spijt, maar ik had toch ook graag een universitaire studie gedaan, zoiets met boeken, begrijp je. Studeren en dingen leren, me verdiepen in de wetenschappen, mijn hersens laten werken, echt kennis vergaren dat spreekt me enorm aan.

Komaan Fleur, je bent nooit te oud om te leren!

Ik denk daar toch vaak aan, misschien bestaat de kans nog wel dat ik het ooit nog es doe. Ik mag dan al 39 zijn, ik zou dit echt wel fijn vinden om terug te gaan studeren. Ik zou daar niet per se nog iets

mee willen gaan doen, ik wil dat alleen maar gaan studeren omdat ik dat zo interessant vind.

Als casting director moet je toch wel over wat psychologisch inzicht beschikken?

Natuurlijk zou een studie psychologie mij kunnen helpen in mijn beroep. Als casting director moet ik uitmaken of we de juiste kandidaten hebben voor een bepaald programma. Zo moet ik bijvoorbeeld kunnen inschatten of ze de druk van een programma aankunnen. Ik begeleid hen doorheen hun televisieavontuur, dus daar komt zeker wel psychologisch inzicht en mensenkennis bij kijken.

Wat waren/zijn je grootste drijfveren om te doen wat je doet?

Ik vind dit moeilijk om hier op te antwoorden, zo ben ik niet super ambitieus. Ik bedoel daarmee, ik heb nooit gedacht: ooit ga ik een Oscar winnen. Ik had niet echt een doel, ik deed het gewoon. Zoals ik al zei, muziek, woord en drama maken echt een essentieel deel uit van mijn leven. Dat zit in mij verweven, begrijp je? Zo zei ik bijvoorbeeld wel dat ik wou acteren, maar niet dat ik een hoofdrol in een film wilde.

Wie inspireert jou? Wie zijn, met andere woorden, je grote voorbeelden?

Zoals ik al zei, ik ken weinig ambitie, dus ik ben eigenlijk ook nooit geïnspireerd geweest door iemand, toch niet door een persoon.

Is je werk je passie, of, zijn er nog passies in je leven?

Mijn werk op dit moment is zeker mijn passie, hoewel, passie is misschien een te groot woord. Laten we zeggen dat ik mijn werk achter de schermen heel graag doe, maar ik moet wel toegeven dat ik het af en toe wel mis om zelf es iets te doen voor tv of theater. Dus ik was heel blij dat ik in The Greatest Dancer het rolletje van de receptioniste heb gekregen. Ook de radioshow vind ik fijn om te doen. Met andere woorden, ik heb nu een beetje van “the best of both worlds”.

En nog eens een musical, Fleur?

Goh, mij opnieuw volledig op het musicalwerk storten? Neen, het is een vrij harde wereld, vriendschap is er moeilijk omdat iedereen erg ambitieus is, wat normaal is, uiteindelijk. Maar je hoeft dat nu niet negatief te maken, ik heb echt doodgraag musical gedaan, maar ben nu ook erg blij met mijn job als casting director. Na 10 of 12 jaar musical met veel ensemblerollen en af en toe een hoofdrol, ben ik eigenlijk op een vrij natuurlijke manier overgegaan naar casting en ik ben erg blij met die evolutie. Combineren van de twee jobs was niet mogelijk, ik heb dan ook bewust voor dit gekozen.

Heb je nog vrije tijd?

Oh, jawel, die besteed ik aan mijn gezin, mijn kinderen en ik ben ook herbegonnen met klassiek ballet. Daar word ik erg blij van!!

De snelle keuzes

Thuis of Familie

Thuis

Mama Mia! Of The Sound of Music

The Sound of Music

Frankrijk of Italië

Frankrijk

Halfvol of halfleeg glas

Halfleeg

Koen Wauters of Aster Nzeyimana

Koen wint het van iedereen,
behalve van mijn eigen man.

Selectie uit “Le questionnaire de Proust”

Marcel Proust (1871-1922) is een beroemde Franse romanschrijver en essayist. Zijn naam is ook vastgeklonken aan een oude, van oorsprong Engelse, vragenlijst, bestaande uit circa dertig vragen, die tot doel heeft om meer zelfinzicht te krijgen.

Wat is jouw idee van geluk?

Een vrije zaterdag waarop niets moet, leven zonder zorgen in goede gezondheid omringd door kinderen en mijn man. En vrienden en familie, ik zou gek worden moest ik alleen op de wereld zijn.

Als je niet jezelf mag kiezen, wie zou je dan willen zijn?

Vrouw van Mick Jagger

Aan welke verleiding kun je niet weerstaan?

Lekkere witte wijn.

Wat is je grootste prestatie?

Mijn twee prachtige kinderen.

Hoe wil je sterven

In mijn slaap, ik wil geen pijn en dat het maar snel voorbij is.

Waar zou je willen wonen?

Op een boot in Spanje, altijd goed weer en ik ben graag op het water.

Wie is je favoriete acteur/actrice?

Jennifer Lawrence

Wat eet en drink je het liefst?

Witte wijn dus en ik ben verzot op Grieks eten.

Voor welke fout heb je de meeste tolerantie?

Een leugentje om bestwil.

Welk natuurlijk talent had je het liefst willen hebben?

Ik heb geen discipline en geen geduld, ... Weet je, ik zou ook graag het talent bezitten om te tekenen en schilderen!

Dank je wel, Fleur!

De blik van Harry : Er is niks mis met een museumbezoek

De zomervakantie liep op zijn laatste benen en door een speling in het lot van onze gezinsagenda reed ik met mijn negenjarige dochter naar Waterloo voor een daguitstapje. 'Oei,oei', merkte iemand op voorhand op, 'is dat wel iets voor een kind van negen jaar? Zo'n... museum?' Door de manier waarop die het woord 'museum' uitsprak, leek het wel alsof het om een duivelse plek ging. De opmerking triggerde en ergerde me tegelijkertijd. 'Waarom niet?', antwoordde ik strijdbaar. 'Er is daar genoeg te beleven!'

Het museum van het slagveld bij Waterloo dateert van 2015, toen men de tweehonderdjarige verjaardag vierde van het gewelddadige treffen tussen Fransen, Britten, Pruisen, Duitsers van allerlei slag en Nederlanders. Bij die laatste groep reken ik de Belgen. Niemand zou ooit zeggen dat men de verjaardag viert van het einde van de Eerste Wereldoorlog, want die 'gedenk' je. Maar, de slag bij Waterloo lijkt inmiddels zo van een andere tijd, dat hier schijnbaar minder wordt bij stilgestaan. Hoewel...

Pittige details

Het museum bleek alvast een succes. De negenjarige las elk bordje voor en voorzag alles van commentaar: 'Wat een rare kop heeft die meneer!' Het ging over de toenmalige Habsburgse keizer, Frans II. Die man keek ook altijd zo beteuterd. De guillotine wekte een zorgwekkende

fascinatie op bij het kind. Misschien is het er toch duivelser dan ik dacht...

Zelf werd ik enthousiast bij het zien van het schilderij waarin de Schotse dragonder sergeant Charles Ewart de Franse standaard met gouden adelaar veroverde op het regiment van de 45ste linie, want ik mocht aan het begin van de zomer de originele vlag en gouden adelaar bewonderen in het kasteel van Edinburgh.

Leger

Die burcht is een groot mausoleum voor de militaire verwezenlijking van de Schotse regimenten in het Britse leger. Waterloo krijgt er een belangrijke plaats. Ik herinner me nog een zinssnede van Ewarts getuigenis over zijn heldendaad dat voor hij de adelaar veroverde hij onder andere eerst een Fransman moest neerslaan die hem probeerde te treffen in zijn geslachtsdelen. Geef toe, het is een opmerkelijk detail.

Ik werd ook kinderlijk enthousiast over de feesttafel van de hertog van Wellington die nagebootst werd in het museum. Na de veldslag vierde de hertog zijn overwinning rijkelijk in zijn Londense woning. Begin dit jaar mocht ik in de eetkamer rondlopen van Apsley House in Londen, waar alle originele artefacten nog worden bewaard. Samen met een massief marmeren standbeeld van Napoleon door de beeldhouwer Canova in de traphal van het huis. De gevallen keizer wordt er

afgebeeld als de god Mars — ironisch genoeg als ‘de Vredebrenger’ — en Wellington gebruikte het beeld graag als hoedenhouder en parapluhanger.

Museum

Niet alleen de moderne tentoonstelling van het museum van Waterloo bleek succesvol. De ‘golden oldies’ van de site: de leeuwenheuvel en het panoramische schilderij in een rond gebouw voor de leeuwenheuvel maakten indruk. Ik had er mijn plezier in om te vertellen over wat het panorama allemaal toonde: ‘Kijk daar! Daar rijdt Napoleon op zijn witte paard. En daar, tussen de rookwolken zie je Wellington. Zijn paard heette Copenhagen.’

Mijn dochter wees mee en nam dingen waar die ik zelf nog nooit had opgemerkt. We waren samen enthousiast kind. Een pretparktreintje bracht ons naar de hoeve van Hougomont, waar de Coldstream Guards een bloederige strijd uitvochten tegen de Franse aanvallen.

Een vervallen kapel in de hoeve lag bezaaid met bloemenkransen neergelegd door Schotse clans en Britse regimenten. Boven de deur hing een gekruisigde Christus dat de alles vernielende gevechten wonderlijk overleefde. Mijn dochter vulde een bezoekersboek in. ‘Lest we forget’, pende ze. Ik reageerde verrast: ‘Wat heb jij geschreven?’ Ze haalde haar schouders op: ‘Dat staat daar op die bloemen.’ Op deze plek werd het duidelijk

dat hier niets gevierd wordt, maar alles herdacht.

Hoofdkwartier

Later op de dag stonden we in het kleine museum in de gemeente Waterloo zelf waar eens het hoofdkwartier van de Britse hertog was. Het gebouw deed ooit dienst als een herberg. Het verhaal van de veldslag werd er nog een keertje verhaald. We staarden naar het sterfbed van Sir Alexander Gordon, de Aide de Camp van Wellington. Men gebruikt zijn figuur als verteller in de audiogids voor de rondleiding in de woning. Sliep die Wellington in zo’n klein bed?, vroeg ze me in een andere kamer.

Een wassen pop beeldt uit hoe Wellington zijn beroemde rapport van de veldslag schreef aan het tafeltje in de kamer. Wanneer we terugkeren van de aparte kerk van Waterloo, waar er verschillende gedenkstenen ophangen, naar de auto vroeg ik: ‘En? Wat vond je ervan?’ Ze reageerde dat ze het leuk vond: ‘Ik dacht dat we alleen kerken gingen bezoeken, ofzo.’ Alsof er iets mis is met kerken bezoeken, gromde ik in mezelf. Vlak voor we instapten, zei ze geïnspireerd door een citaat van Wellington: ‘Een oorlog winnen of verliezen, er sterven altijd mensen die je graag ziet.’ Ik startte de auto. Je mag kinderen nooit onderschatten.

Tentoonstellingen van de maand

Gaasbeek, Ne moubliez mie

Praktisch:

Het kasteel van Gaasbeek kan u met het openbaar vervoer bereiken, neem de trein naar Brussel Zuid en stap daar op de lijnbus nummer 142 tot aan het kasteel. U bent dan wel een tweetal uur onderweg, makkelijker is de wagen te nemen. Dus, lieve leerlingen, overtuig uw ouders, geloof me, het loont de moeite! En, oh ja, trek er een hele dag voor uit, want er is naast de tentoonstelling heel wat te beleven

De kasteeltuin:

Met kennis en passie bouwde het Agentschap voor Natuur en Bos een tuin van topniveau uit, naar voorbeeld van kasteeltuinen uit de 18de en 19de eeuw. Een sterk staaltje van levend cultureel erfgoed. Maak een wandeling door deze schitterende tuin, u kan er de fruitbewaarpplaats bezoeken, de bijenkasten ontdekken en genieten van een schitterend uitzicht op het Kasteel van Gaasbeek en het Pajottenland.

Bijkomende (gratis) tip!

Tijdens het weekend kan u deelnemen aan gratis rondleidingen. Het is niet nodig om u vooraf in te schrijven, u moet enkel op tijd aanwezig zijn en een toegangsticket voor de museumtuin kopen.

Het kasteelpark

Het Kasteel van Gaasbeek ligt middenin een uitgestrekt park (49 hectare) dat reeds in de zeventiende eeuw werd aangelegd. Indrukwekkende dreven en kleine wandelpaden wisselen elkaar af. U wandelt hier tussen de hoogste beuken van België.

Tijdens de wandeling ontdekt u enkele gebouwen die historisch met het kasteel verbonden zijn: de barokke Sint-Gertrudiskapel met altaarstuk van Gerard Seghers, de gloriëtte met haar unieke stucplafond, de neogotische schuur, de classicistische triomfboog die opgericht werd ter ere van Napoleon en de voormalige conciërgewoning. Verder omvat het domein drie grote vijvers.

De tentoonstelling: Ne moubliez mie (opgelet: tot 5 november 2023)

Honderd jaar na het overlijden van markiezin Arconati Visconti, de laatste eigenares van het kasteel, eert het theatergezelschap FC Bergman haar met een tentoonstelling.

Aan het einde van de negentiende eeuw erft markiezin Arconati Visconti, geboren Marie Peyrat, het Kasteel van Gaasbeek. Haar huwelijk met de steenrijke Giammartino bombardeert haar tot adellijke vrouw. Na het vroegtijdige overlijden van haar man spaart zij kosten noch moeite om het kasteel grondig om te bouwen tot een waar sprookjeskasteel. Voor haar dood schonk zij dan het kasteel aan de Belgische staat en het grootste deel van de inboedel aan Parijse musea zoals het Louvre en het Musée des Arts Décoratifs. Een bijzondere reeks glasplaten kwam terecht in Musée d'Orsay. Op deze foto's poseert de markiezin, verkleed als middeleeuwse page, in haar kasteel. Schijnbaar achteloos, lezend of dromend bij het raam, maar onmiskenbaar in scène gezet.

Het is deze fotoreeks die FC Bergman inspireerde tot het maken van een aantal korte films die zich in en rond het kasteel afspelen. Elementen van deze filmsets blijven her en der achter en treden in dialoog met de kasteelkamers. Samen met de filmprojecties nemen ze u mee in een meditatie rond een niet nader genoemde vrouw die zich, net als de markiezin, bekwaamt in gedaanteverwisselingen. Zo spint ze een web van alternatieve identiteiten rond zich heen. Wil ze zichzelf verliezen? Of probeert ze zich net van haar bestaan te verzekeren?

FC Bergman

FC Bergman is misschien wel het meest vernieuwende en baanbrekende toneelgezelschap op dit ogenblik. Het gezelschap werd in 2008 opgericht door Marie Vinck (Ritueel, Loft), Bart Hollanders (Callboys, De twaalf, Dealer), Matteo Simone (Zillion, Marina, Wil), Stef Aerts (Callboys, Wil), Thomas Verstraeten (culturele duizendpoot) en Joé Agemenas (Callboys, Professor T).

Hun voorstelling Sheep Song wordt in mei volgend jaar hernomen (Bourlaschouwburg in Antwerpen) en is **een ABSOLUTE aanrader!** Het is een woordenloze voorstelling over de nietigheid van de mens en de grootsheid van een schaap. U moest de tickets al aan het scoren zijn 😊!

Interessant wistjedatje

Na afloop van de tentoonstelling in het kasteel gaat FC Bergman in Toneelhuis verder aan de slag met dit materiaal, dat het uitgangspunt vormt voor een avond waar film en theater met elkaar in dialoog gaan. Ne mobliez mie - revue van verloren vignetten gaat op 30 november in première in de Bourlaschouwburg in Antwerpen. Dus, aangezien u toch net aan de computer zit om de tickets voor Sheep Song te bestellen, kunt u net zo goed deze voorstelling bijboeken.

SMAK, Jan Van Imschoot, The End is Never Near

Neem de trein naar Gent Sint-Pieters
Open Google Maps en wandel naar het
museum, na 10 à 15 minuutjes bent u er.

Openingsuren

Van dinsdag tot vrijdag
van 9u30 tot 17u30
Weekends, feestdagen en vakanties
van 10u00 tot 18u00

Toegangsprijzen

Individueel bezoeker
13 euro
Jonger dan 19 jaar
0 euro (!)
Inwoner van Gent
7 euro

Het SMAK (Stedelijk museum voor actuele kunst) werd in 1999 opgericht en was de grote droom en verwezenlijking van Jan Hoet. Het museum is ondertussen een instituut geworden waar hedendaagse kunstenaars de nodige aandacht krijgen. Tal van grote tentoonstellingen zetten dit museum ook internationaal op de kaart. Het SMAK toont vandaag wat morgen belangrijk zal worden en vandaag kunt u er dus terecht voor de eerste echte retrospectieve rond Van Imschoot.

Deze kunstenaar staat internationaal bekend om zijn intieme, raadselachtige werken uit de vroege jaren negentig en

zijn recente grootschalige, historisch geïnspireerde schilderijen. Jammer genoeg lijkt België hem nog te moeten ontdekken. Dit kan perfect met deze tentoonstelling waarin een ruw chronologisch traject gevolgd kan worden: meer dan dertig jaar aan de hand van meer dan tachtig doeken van de meester zelf.

Van Imschoot behoort tot een generatie kunstenaars die in de loop van de jaren '90 de basis legde voor de kritische herwaardering van de figuratieve schilderkunst. Onder zijn vak- en generatiegenoten neemt Van Imschoots werk een unieke plaats in door het diepgaand kunsthistorisch bewustzijn waaruit hij schildert. Hedendaagse onderwerpen zoals gender, identiteit, oorlog en vrede bekijkt hij vanuit inspiratiebronnen zoals de Hollandse 17de eeuw, Tintoretto, Caravaggio en vooral Edouard Manet.

Behalve de klassieke geschiedenis van de westerse schilderkunst dienen ook film en literatuur als belangrijke pijlers in Van

Imschoots creatieve universum. Door ook hier aandacht aan te besteden wil de tentoonstelling de wereld van Jan Van Imschoot tot leven te brengen binnen de muren van S.M.A.K.

Ten slotte, humor is ook niet vreemd in zijn werk. Met enig cynisme richt hij zich op fenomenen die zich in de marge van de hedendaagse maatschappij bevinden.

De tentoonstelling is volgens mij een echte (erg amusante) aanrader en vermoedelijk een van de belangrijkste tentoonstellingen dit najaar.

Allen daarheen!

(Inspiratie: www.smak.be)

Nieuwsflash: Nobelprijs literatuur voor Jon Fosse

Fosse, geboren op 29 september 1959 in Haugesund, Noorwegen, is een veelzijdige schrijver die niet gemakkelijk toegankelijk is voor het grote publiek. Toch is hij een van de levende auteurs wiens toneelstukken het meest worden opgevoerd in Europa.

Zijn immense oeuvre, geschreven in de kleinere Noorse standaardtaal Nynorsk en in verschillende genres, bestaat uit een rijke waaier aan toneelstukken, romans, poëziebundels, essays, kinderboeken en vertalingen.

Zijn werk, vergelijkbaar met dat van Samuel Beckett, deelt de pessimistische visie van zijn voorgangers, volgens de biografie van Fosse die door de Academie is gepubliceerd. Maar er zit ook veel warmte en humor in zijn werk.

Zijn werk is in meer dan vijftig talen vertaald; hij heeft ook al veel andere prijzen gekregen. Zijn grootste werk is de romancyclus Septologie, in drie delen uitgegeven, De andere naam, Ik is een ander en Een nieuwe naam.

Fosse geeft in zijn vernieuwende toneelstukken en proza die een stem geven aan het onuitspreekbare.

(het Nobelcomité)

Ik ben overweldigd en dankbaar. Ik beschouw dit als een prijs voor literatuur die vooral literatuur wil zijn, zonder enige andere overweging.

(Jon Fosse)

(Bron: www.vrtnws.be)

Films van de maand

Luka

Naast Wil is er nog een Belgische film die momenteel in de bioscopen draait, al moet u wel wat zoeken. Ciné Albert programmeert hem alleszins. Ik had het voorrecht om Luka te ontdekken op het filmfestival te Oostende en was erdoor overdonderd.

Waar Wil de oorlog en de morele vragen rond collaboratie wil tonen, toont de Amerikaans-Belgische regisseur Jessica Woodworth ons wat er rest van de wereld en de mannelijkheid na het oorlogsgeweld. De film is mijns inziens ook verwant met Jarhead (2005, Sam Mendes), waar opgefokte soldaten Saddam Hoesseins Republikeins leger moeten terugdringen, tot de realiteit doordringt. De soldaten schieten uiteindelijk geen kogel af en vervelen zich stierlijk in de woestijn. Andere inspiratiebron is het fenomenaal The Great Dictator (1940) van en met Charlie Chaplin. Dit wordt benadrukt door het feit dat zijn dochter gestalte geeft aan de stokoude 'generaal', een grootse rol van Geraldine Chaplin, van wie het gezicht een spiegel wordt voor alle gezichtsuitdrukkingen die we ooit op het gelaat van Charlie Chaplin hebben gezien. Ik geef toe, dit is voedsel voor filmfreaks maar het is zeker niet nodig deze betekenislaag aan te boren om de film te begrijpen en ervan te genieten.

Ten slotte moet ik nog de roman Il deserto del tartari (Dino Buzzati, 1940) vernoemen, die als basis diende voor het scenario. Hierin gaat de soldaat Drogo naar een legerkamp dat behoort tot een nationaal verdedigingswerk tegen een mogelijke invasie van wilde Tartaren. Die komt maar niet en langzaam verliest Drogo zijn levenslust. De strikte hiërarchie en rituelen, die juist de verveling en doelloosheid moeten tegengaan, leveren steeds meer frictie in het legerkamp op.

Ook in Luka draaien soldaten langzaam door met als gevolg een tribale strijd tussen de hogere en lagere rangen. De orde die lijkt te heersen, blijkt een illusie en de grootste vijand is niet daarbuiten maar daarbinnen, weliswaar steeds onzichtbaar.

Het verhaal:

De zuiderling Luka (een schitterende en charismatische Jonas Smulders) komt na een barre tocht toe in het legendarische Fort Kairos. Daar bewaken soldaten de grens tegen wat er uit het noorden komt. In het Spartaanse legerkamp is er aan van alles tekort, vooral aan water. Bovendien hebben de soldaten geen actieve

Cultuurkrantje Atheneum
Oktober 2023

herinneringen meer aan gevechten en of er überhaupt nog iemand in al die tijd aan de grens is gespot. Het kamp staat daarom op zijn kop wanneer Luka beweert dat hij voorbij de verdedigingsmuur, in het noorden, iets waarneemt.

Om het moraal hoog te houden en niet gek te worden van het wachten op (n)iets in de strikt hiërarchische commune, met een sadistische sergeant-majoor Raf (Jan Bijvoet in goede doen) aan het hoofd, voeren de manschappen allerlei rituelen uit voor fitheid en discipline. Hun belangrijkste credo luidt: gehoorzaamheid – uithoudingsvermogen – opoffering. Wat echter vooral overblijft in hun schrale omstandigheden, die op het einde van de wereld lijken, is broederschap. De strijdbare Luka sluit een hechte vriendschap met de fragiele Geronimo (Django Schrevens), de zoon van een commandant, en de curieuze radaringenieur Konstantin (Samvel Tadevossian). En zo glinstert er toch plots wat hoop en menselijkheid doorheen het verhaal.

Woodworth hanteert een erg bevreemdende stijl, grenzend aan het magisch-realisme. Wie al films van het duo Brosens-Woodworth zag, weet wat ik bedoel, maar in haar eerste soloregie gaat Woodworth nog een level hoger. In zwartwit en in super16 gedraaid oogt de film al anders dan de doorsnee commerciële prent, maar deze keuze past perfect bij het onderwerp. Luka zit

letterlijk in het vierkant beeld gevangen. Het landschap -de assige hellingen van de Etna in Sicilië- krijgt de nodige aandacht. U droomt als het ware weg bij de bloedmooie landschapsfotografie, jawel, zo langzaam gaat het somtijds.

De bunker waar Luka terecht komt is een betonnen, kil bouwwerk dat doet denken aan zowel een riooltunnel als een atoombunker. Alles wat u kunt overwegen tijdens het kijken van de film, en geloof me, de kijker krijgt tijd om na te denken, te mijmeren, is uiteindelijk zichtbaar op Luka's gezicht. Jonas Smulders is gewoon geniaal als meestal zwijgende Luka en regisseur Woodworth zou een perfecte portretfotograaf kunnen zijn. Vormelijk staat deze film op eenzame hoogte.

Laat u verrassen door deze mooie film, maar wees u bewust dat achter deze wonderschone beeldtaal een erg gelaagde inhoud schuilgaat, een antimilitaristische boodschap, een inzicht in de fascinatie voor autoriteiten, een beeld van ons afgrijzen voor ongerijmde wetten. Centraal staat de menselijke bevreemding, jawel, ook Samuel Becket en Bertold Brecht lonken om de hoek. En, wat dat greintje hoop betreft, u mag driemaal raden hoe dat afloopt. U begrijpt het al, ik ben fan, al geef ik grif toe dat Luka een complexe en moeilijke film is, maar van een onwereldse schoonheid.

WIL

Deze film heeft op papier al heel wat troeven: de prachtige roman van Jeroen Olyslaegers, de avontuurlijke regisseur Tim Mielants (De Patrick) en het duo Stef Aerts en Matteo Simoni. Geloof me, de prent maakt zijn belofte helemaal waar. Toegankelijker dan Luka, maar even pakkend en dus is WIL de tweede aanrader van de maand!

Om het bezette Antwerpen van 1942 weer tot leven te wekken trok regisseur Tim Mielants naar Polen, het land van Chelmno, Sobibor, Belzec, Treblinka, Majdanek en Auschwitz-Birkenau. Het is immers bekend dat anno '42 Antwerpse politiemensen duizenden joden naar onder meer deze vernietigingskampen stuurden. Het is dan ook in dit decor dat de piepjonge hulpagenten Wil (Stef Aerts) en Lode (Matteo Simoni) op bevel van "den Duits" onschuldige joden uit hun huis gaan sleuren. Op die manier sluit WIL aan bij de bekende Holocaustfilms als The Pianist (Polanski), maar hij voelt ongemakkelijk dicht bij huis aan. Deze gruwel voltrok zich dus ook bij ons, lijkt regisseur Tim Mielants te onderstrepen.

De film maakt pijnlijk duidelijk waarom de oorlogsgeneratie dit trauma heeft verdrongen: wie zou zichzelf na deze horror nog in de spiegel kunnen

aankijken? Zij die hun geweten zuiver wisten te houden, overleefden de oorlog meestal niet. De rest - zij die erbij stonden en ernaar keken – moest daar later mee verder kunnen leven. WIL duwt daar waar het pijn doet. Wat zouden wij doen, wanneer de dingen gruwelijk misgaan? Wat dóén wij, wanneer de dingen gruwelijk misgaan? Net als Luka laat ook deze film u achter met meer vragen dan antwoorden.

Wils eigen overpeinzingen rond lafheid en de onmogelijkheid van het heldendom, die in het boek veel ruimte krijgen, laten Mielants en coscenaarist Carl Joos grotendeels links liggen ten voordele van de spanning. Persoonlijk vond ik dit jammer, maar het is een te begrijpen keuze, WIL is een strak geregisseerde oorlogsthiller geworden, toch wordt nergens de essentie van het boek uit het oog verloren.

Wil slaagt er niet in om scherpe keuzes te maken, maar Mielants doet dat als regisseur wel. Het camerawerk van Robrecht Heyvaert (Patser) geeft vaart aan het historische verhaal. De beklemmende interieurs maken de benepenheid van de geschiedenis tastbaar. Het mag duidelijk zijn dat ook deze film zwaar heeft ingezet op de vorm.

Wat acteurs betreft passeren heel wat grote namen in bijrollen, ik denk Jan Declair, Koen De Bouw en Kevin Janssens. De hoofdrollen worden gedragen door

Matteo Simoni, Annelore Crollet en Stef Aerts. Vooral deze laatste imponeert. In zijn gespannen blikken lees je de essentie: de traumatiserende, desoriënterende, alles vernietigende chaos van oorlog. Wat een acteur!

Wistjedatje:

Stef Aerts is ook een van de stichters van FC Bergman, zie een van de tentoonstellingen van de maand, én het lief van Marie Vinck, dochter van Hilde Van Mieghem!

Nieuwflash: kunstwereld rouwt om Nederlandse fotograaf Erwin Olaf

Erwin Olaf, een van de beroemdste Nederlandse fotografen, overleed op 20 september. Hij werd 64 jaar en leed aan een longziekte. In de brede, internationale kunstwereld wordt hulde gebracht aan de meester van de vaak theatrale, in scène gezette beelden.

(Zelfportret)

Olaf is een van mijn favoriete fotografen en ik heb in dit Cultuurkrantje al de nodige aandacht aan hem geschonken naar aanleiding van tentoonstellingen. Als eerbetoon vier iconische beelden uit zijn uitgebreide en rijke oeuvre.

Chessmen

In de jaren tachtig wilde Olaf de mensen graag choqueren met zijn fotografie. Hij bracht dan de serie Chessmen uit, waarin hij geen doorsnee modellen in gewaagde scènes liet poseren.

Royal Blood

Hij houdt ervan te choqueren, bijvoorbeeld met zijn fotomontage uit 2005 waar onder andere prinses Diana te zien was met een bloederige Mercedes Benz ster in haar arm. Voor de jongeren onder ons, Diana was de eerste vrouw van koning Charles III en verongelukte in Parijs met een Mercedes Benz.

Later werk

Na de fotoserie Separation (2003) veranderde de toon van zijn werk. Thema's als kwetsbaarheid en eenzaamheid kwamen centraal te staan in zijn onder meer zijn series Rain (2004), Hope (2005) en Grief (2007), waaruit u een foto ziet.

De hofphotograaf

Vreemd en bevreemdend is dan ook dat dit enfant terrible van de fotografie ook werd aangezocht om de officiële foto's te maken van de Nederlandse koninklijke familie.

En ondertussen in CC Belgica

Donderdag 26 oktober: Theater
Malpertuis/theater Arsenaal:
Gelukzoekers
(Tweede Avondgast!!)

Voor Gelukzoekers vertrokken Charlotte Vandermeersch (De acht bergen) en Mokhallead Rasem van interviews die ze wereldwijd afnamen van mensen. Hun enige vraag: 'Wat is geluk?'

Gewapend met microfoon en camera richtte Mokhallad zich tot de mensheid: 'Wat is geluk voor jou? Waar zit het 'm in? Wat versta je eronder? Moet je er wel of niet naar streven? Vraagt het een inspanning, misschien zelfs een transformatie om het geluk te bereiken? Of heeft het juist met loslaten te maken? Kunnen we ook tevreden zijn met ongelukkig zijn?'

.. de voorstelling slaagt er wonderwel in om niet wollig maar soms amusant, soms ontroerend, soms bevreemdend en altijd intrigerend te zijn.

(Knack Focus)

Vrijdag 3 november: Laïs (concert)

Deze tournee luidt een nieuw hoofdstuk in voor Jorunn en Nathalie, die voortaan als duo verdergaan.

Met beide voeten op de grond hebben ze de succesformule van Laïs herontdekt en uitgediept. Zo staan ze niet alleen in de Vlaamse klei, maar ook in de wereld. De twee dames worden op de plaat en op het podium bijgestaan door hun beide partners Bjorn Eriksson en Tomas de Smet. De twee bloedbroeders van

het voormalige Zita Swoon stappen zo mee in een wereld vol Vlaamse magie, uitheemse ritmes en oostelijke klanken.

En ondertussen in Cinema

Albert

WIL

1942. Wil en Lode zijn twee jonge hulpagenten in het bezette Antwerpen. Ze werken gedwongen mee aan de klopjacht op joden in de stad. Tegelijk steunen ze het verzet. Temidden van chaos en geweld bloeit ook de liefde: Wil valt als een blok voor de charmes van Lode's zus Yvette. Een schizofrene cocktail van emoties brengt hem aan de rand van de afgrond. Want hoe red je tegelijk jezelf, je geliefden en de joden uit de klauwen van de bezetter?

Zie bespreking in dit Cultuurkrantje

Killers of the Flower Moon

Aan het begin van de 20e eeuw bracht olie de Osage Nation grote rijkdom. Hierdoor behoorden ze plots tot de meest welgestelde volken ter wereld. De rijkdom van deze inheemse Amerikanen trok al snel de aandacht van op geld beluste blanken die manipuleerden, afpersten en zoveel mogelijk Osage-geld steelden alvorens over te gaan tot moord...

De Niro!
+ Di Caprio!
+ Scorsese!

Het smelt

Eva groeit samen met twee jongens op in het kleine dorp Bovenmeer. Bij het aanbreken van de puberteit bedenken de jongens wrede plannen en Eva staat voor de keuze om er al dan niet aan mee te doen. Een keuze die er eigenlijk geen is. Dertien jaar na de snikhete zomer die volledig uit de hand liep, keert ze terug naar haar geboortedorp met een ijsblok in de koffer van haar auto om af te rekenen met haar verleden en een beklievende boodschap achter te laten.

Regiedebuut van Veerle Baetens naar de succesroman van Lize Spit.

Volgende maand filmspecial met aandacht voor:
Killers of the Flower Moon (Scorsese),
Napoleon (Ridley Scott) en Holly (Fien Troch)